

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 1. Hodie Deus perfecte formam assumpsit serui pedes lauans & instituens venerabile Sacramentum, vt nobis omnia sua bona communicaret.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

dece tobit diuinam aequalitatem, dicendo: In eadem confectio, & similitudo eius altissima nec sicut patet nobis, qui corriguntur cum essent, praeterierunt ut esse possent similes Deo, quod principium fuit eorum nostraeque perditionis; nec tunc superbi illi generitatis, qui adscribere sibi voluerunt esse diuinum, illis deficientem vera diuinitate. Omnes illi sates fuerunt & lamenes: non autem Christus, qui eum eandem habuit eum Patre diuinitatem, quam Apostolus vocat formam Dei, pleno iure illi conuulit in omnibus & per omnia esse illi aequalitatem.

Hic Dominus, qui eo quod veram in se habere diuinitatem, verus erat Deus, veram assumpsit humanitatem: Formam serui, per quam et verus exiit homo, sicut ex forma Dei, verus erat Deus. Hoc quid in illo inuenit, aliud nihil fuit, quam se ipsum extenuare. Semetipsum extenuauit. Alii legunt Paulus, Tertullianus: Exhausit. Nihil est sic d. Thom. in hunc locum magis quid plenum, quam Deus: tamen pelagus est infinitis perfectionibus bonis, quae replentissimum: nam idcirco se nominat, Omne bonum, nec aliquid magis vacuum est quam natura humana quae conuenit et ex una parte capaciter quamdam infinitam ad instantia bona recipienda, adeo magnam, ut ille tantum eam possit implere perfecte: atque ex altera ex se nullum possidet bonum: quomodo Philosophus illum comparat tabularum, in qua nihil descriptum inuenitur. Ad excipiendum omnino vas ingens & plenum, aliam igne ita capax, ut totam illam valeat recipere plenitudinem, sed vacuum. Nota mysterium. Filius Dei vas est plenum, quia verus Deus, ut dicere possit, dicatque de se, Ple-nus sum. Vas sumpsit vacuum humanitatis, quod tantum in se complectitur capacitatem, ut totam posse diuinam recipere essentiam, compositio-nem suam diuinitatis, magnitudinem omnipotentiam, & quodquid in ea boni est, hic autem ita se extenuauit, ut dicere posset: Apostolus: In ipso & in nobis omnia plerumque diuinitatis corpora-

cum vera diuinitate, per quam ita Patri est aequalis, ut quamuis differat in persona tamen idem sit Deus qui Pater in essentia. In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum: hoc erat in principio apud Deum & per. Deinde nobis illum repraesentat, qua ratione seruus formam assumpsit: Verbum caro factum est: Vnus uerumque carnis, quae est in se subiectum omni bono vacuum, de quo dicere potuit Apostolus: Non habitauit in me, hoc est, Rom. 7. in carne mea bonum. Per hanc unionem eua: 18. euasit in illam omne Dei bonum, ita ut: Vi. Ioan. 1. 14. dimus eum plenum gratia & ueritate, & de ple. 16. mandare eam nos operari accipimus.

Bona est haec expositio: porro Diuus Dionysius Alexand. aliam esse dicit diuinam, quam Formam intelligimus si pergamus ad coenaculum, ubi seruus Christum inuenimus, quod enim intendit Christus hoc est, ut se totum exhaustat, totum deo, in coenaculumque effundat eoque sine seruum illum ostendit, se in duobus mysteriis ineffabilibus, quorum unum est lotio pedum, alterum institutio uenerabilis Sacramenti in ambobus formam assumat serui, atque in utroque hoc praemanibus habet, ut se ipsum effundat, bona sua euacuet, atque illam nos ipsos effundat reddatque nos illidem plenissimos. In hunc finem proponit nobis Euangelista Christum Dominum, cuius cor fornax sit ignis amoris erga homines ardentissimi, ipse factus Phoenix uiridis & singularis. Omnes audiuimus quid de hac aenigmata serbant. nascitur enim & gignitur ex igne, moritur autem & consumitur flammis eiusdem exusta tenuissimis. Natus est Christus & conceptus per uirtutem ignis amoris diuini: nam ideo conceptus esse dicitur de Spiritu Sancto quia loquente D. Greg. Spiritus S. amor est. & ipse Dominus hoc exposuit. Enigma, dum ait: Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret. Si nascitur ex amoris igne, in ardentissimis eius flammis emoritur, quandoquidem nunc ita feruicat, ut aliquomodo extremum (a) amoris impenderit, quantum possibile fuit.

Hoc indicat Euangelista dum ait: Cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit uerum. Non ait, in finem, dicit D. Aug. quasi dicitur Tract. 52. intendens, quod cum eos in uita dilexisset, eos in uita etiam in morte dilexerit: quamuis hoc uerum sit, nec hoc adeo mirandum fuit: cum certum sit amorem eius per mortem suam non exin-guendum, quandoquidem nec ille, quo diues diligere epulo fratres suos prosequatur, cum ipsa morte

a El amor

lexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit uerum.

Non ait, in finem, dicit D. Aug. quasi dicitur Tract. 52.

intendens, quod cum eos in uita dilexisset, eos in uita etiam in morte dilexerit: quamuis hoc uerum

VI. sit, nec hoc adeo mirandum fuit: cum certum

Quid sit sit amorem eius per mortem suam non exin-guendum, quandoquidem nec ille, quo diues diligere

epulo fratres suos prosequatur, cum ipsa morte

X. v. 3.

Habet hic finem in quem Deus factus est homo ut omnia uaria naturae humanae repleat. quo homo ita plenus euasit, ut omnia Dei bona receperit. Haec eadem est Theologia, quam nobis in fundamentum statuit celestis ille Theologus, eductus & promotus in se holo-phoris diuinae sapientiae, nam agens de Christo primo illum supponit uerum Deum

morre fuerit: sed in finem: phrasi s. pag na ad significandum vltimum potentiae, alicuius rei qua licet capius s. littera vtatur, at tamen periculatiter David, qui per hanc eleganter expressit quam fatigatus, & quam esset confectus aduehit. tibus, tibi a Deo missis in iustum seclerum suorum culpatumque supplicium: Miser factus sum, & curatus usque in finem. q. d. ad summum deuolutus sum miseriarum, quibus ita preamor, angustior & pondere earum incuruor, vt mihi vires vltra ferendo deficiant, locutus eriam indigni cuidam peccatori, illicque praedicturus illum a Deo fore subuertendum, sic ait: Deus destruet te in finem. q. d. supplicio te plebret extreme, quo ruina patris omnium extremam. Vltimis poenam expostulans contra quosdam Dei inimicos, sic precabatur: *Lex magna tuas in superbiis eorum in finem.* q. d. manum tuam quantum tibi possibile fuerit super eos aggraua, & ad extremum vsque, & in multis plalmis pro titulo inscripserit hoc quod Septuaginta legunt. *In finem*, & D. Hieron. transtulit *Victori*: nam iuxta quorundam explicationem aduertit voluit psalmum illum a se scriptum, ab illo cantandum, qui ceteris vocem altius atollibat, vincebatq. omnes, nec non vt is illum cantaret vocem extollendo quam posset altissime.

Hac modo phrasi vtitur D. Ioan. vt amorem exprimat Saluatoris, qui hora sua iam praesente, que mortis eius erat hora: *In finem dilexit eos*, amavit illos in finem summè atque extreme, exercitq. amor modo aliquo vltimum potentiae suae, sic vt vltimus non posset. Ita hoc interpretati sunt D. Chryl. & eius ass. clu. Theophilactus & Euthym etiam D. Cynl. nec displicuit D. Aug. & optimè declarat Rupert. *Dilexit in finem, id est dilectionem erga eos eo vsque perfecit, vltima quod non potest augeri.* Amor datius est & munificus: quia amare, est velle bonum, amare aliquem, est illi & non tibi velle bonum: si namque tibi bonum exoptes, iam non illum, sed te diligis.

Amorem aliqui piuxerunt cum manibus amplissimis, lingua vero minima: verus etenim amor amplissima complectitur opera, verba vero breuissima: talem postulabat D. Ioan. *Fideli, non diligamus verbo, neque lingua, sed opere & veritate.* Alii proponebant illum digito oti impresso quo id elaudabatur, & magna crumena nullis clauis signaculis, sed aperta: iam eni docet nos vulgare proverbium quod opera amores sunt, non autem doctae rationes (a) Plato dixit amorem filium esse Dei Iouis (qui teste D. Aug. inter Deos palmam praeferebat nobilitatis) & Deae Penae,

Pf. 37.7.

Pf. 31.7.

Pf. 73.3.

Hom. 69.

in Ioan. in hunc loc.

RVP. 2. 2. 7.

in c. 13.

Ioan.

Tom. 2.

V.

Amor datius est & libera-

lis.

(a) Otrac-

ta amores

y no huc-

nau raco-

nes.

quae Dea colebatur paupertatis quia aere nobilissimus est & quasi diuina status propria: porro semper pauperimus: quia amans quod est imo sui ipsius cordisque indignus, quia huiusmodi quàm maximè, vt quidquid possidet totam cor proprium, amato elargiatur.

Dilexit Princeps Ionathas Dauidem hinc notum est vt illi tribueret quidquid habebat, vt vique vt propria velle maneret exurus: *Dilexit Ionathas Dauid quasi animam suam: nam dedit eam Dauid, & reliqua vestimenta sua, vsque ad gladium, & arcum suum, & vsque ad boborum.* Hinc agebat D. Aug. amantem esse excogitans, quia illud amico suo concesserat. Ex his dicit D. Greg. hanc regulam: si cognoscere velle amorem, opera attende: *Probatu dilectionis certitudo est operu, amor operatus magna si est, si autem operari renuit, amor non est.* Deus hominem dilectat a principio: *Charitate perpetua dilecti appetit* idcirco sunt illi ab initio autem ad summum illud cum-ulauit: nunc autem ad summum accendit amor: *In finem dilexi, eos, atque in dilectum ad summum beneficia: laigitur enim homini omnia sua bona, diuitias, imo seipsum, ita vt dicere licuerit Apostolo: Exinanitus seorsum, ex haufit, & euacuauit semetipsum, illi donatorem faciens, non tantum rerum suarum, sed etiam sui ipsius largitor munificissimus. In eum formam serui accepit in doctus altibus quos nunc exequitur, hoc est in locum pedum & institutione s. Sacramenti, quos nunc cogitamus.*

§. 2. Ante diem festum Pasche &c. Misit aquam in peluim, & cepit lauare pedes. Admiratur D. Petrus Dominum in forma serui, & maliciam patitur in pelui aquarum, magis quam in Marina uagante.

Primò: formam assumpsit serui in locum pedum. hanc enim nobis subtiliter declarat Evangelista: *Anto item festum pasche &c. Surgit à Cana, & ponit vestimenta sua & cum cepisset intenu praecinxit se & misit aquam in peluim, & cepit lauare pedes discipulorum suorum, & extergere linteo, quo erat praecinctus. Hoc uero cetera Christi mirabilia sunt mirabilius quod D. Petrus, paucis verbis expedit, eorum descendens Dominum in hac forma humilem, stupens attonitus se subducit & exclamat: Domine, non*